Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація пôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Францісканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ ôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Подиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 11. | Нинѣ: гр. к. Покл. вериг. рим. к. Кароля В. | Завтра: гр. к. Антонія В. п. рим. к. Франца С. | Четверъ 16 (28) сѣчня 1892. | Всходъ сонця 7 г. 37 м.; заходъ 4 г. 50 м. Баром. 765; термом. — 0·8° — 7·0°. | **Рокъ II.**

Проєктъ закона о поліціи огневôй

для громадъ сѣльскихъ и обшарôвъ двôрскихъ.

Въ наслѣдокъ припорученя Сойму выготовивъ Выдѣлъ краєвый проєктъ закона о поліціѣ огневôй для громадъ сѣльскихъ и обшарôвъ двôрскихъ. Проєктъ сей опирає ся на истнуючихъ въ краю нашôмъ вôдносинахъ сѣльскихъ зъ увзгляднененмъ дѣйстныхъ въ тôмъ напрямѣ потребъ мешканцѣвъ, ихъ стану интелектуального и матеріяльныхъ засобôвъ зъ тою гадкою, абы законъ въ тыхъ условіяхъ мôгъ бути выконуваный и запевнявъ можливу охорону майна и осôбъ сѣльскои людности вôдъ нещасть огневыхъ.

Краєвый Выдѣлъ принявъ въ тôмъ проєктѣ такъ якъ и въ законѣ санітарнôмъ засаду твореня спôльныхъ округôвъ огневыхъ для сѣльскихъ громадъ и двôрскихъ обшарôвъ, але полишаючи можнôсть творити окремѣ округи огневѣ черезъ громады и черезъ обшары двôрскѣ тамъ, де мѣсцевѣ условія до того нададуть ся. Выконане закона и выдаване вôдповѣдныхъ реґулямінôвъ полишивъ Выдѣлъ краєвый переважно Выдѣламъ повѣтовымъ, а то длятого, що нашѣ громады не мають ще на стôлько интеліґенціѣ и дбалости про загальне добро, щобы могли подôбно якъ громады мѣскѣ рядити ся тутъ самостôйно и выдавати для себе реґуляміны огневѣ.

До надання Выдѣламъ повѣтовымъ ширшои власти въ сѣмъ напрямѣ спонукала Выдѣлъ краєвый ще й та обставина, що они зможуть залагоджувати всякѣ споры и непорозумѣня, якѣ могли бы настати въ сѣй справѣ межи громадами а обшарами двôрскими. Выдѣлъ краєвый бувъ того погляду, що найлѣпше надати таке право Выдѣламъ повѣтовымъ, бо они суть верховною властію громадъ и обшарôвъ двôрскихъ и докладно познакомленѣ зъ мѣсцевыми обставинами. Посередникомъ межи громадою а дворомъ, а дальше мѣжь громадою и дворомъ а Выдѣломъ повѣтовымъ буде мѣсцева комісія пожарна. Буде то мѣшана комісія зъ всѣхъ трохъ интересованыхъ сторôнъ и она то буде дѣйстнымъ управителемъ справъ поліціи огневои, а що та комісія скаже, то буде уважати ся за выразъ потребъ мѣсцевыхъ и буде директивою для Выдѣлôвъ повѣтовыхъ.

Другою головною засадою въ орґанізаціи обороны вôдъ огню принявъ Выдѣлъ краєвый примусове належане до сторожей огневыхъ. Удержуване постôйнои сторожи огневои було бы для громадъ за тяжке а творенє сторожей охотничыхъ, особливо въ громадахъ, де мало людей, не давало бы нѣякои поруки вôдповѣднои обороны. Такѣ сторожѣ огневѣ, якъ по мѣстахъ, не суть ще на часѣ въ громадахъ сѣльскихъ, бо народъ сѣльскій має ще замало почутя жертволюбивости особистои для публичного добра.

Проєктъ Выдѣлу краєвого постановляє, що громады, маючѣ 100 домôвъ, и обшары двôрскѣ, маючѣ будынки въ вартости 25.000 зр., можуть становити окремѣ округи пожарнѣ, а прочѣ мають лучити ся въ округи на 10 кільометрôвъ квадратовыхъ.

Выдѣлъ краєвый постановивъ скликати анкету, котра має выдати свôй фаховый судъ о сѣмъ проєктѣ закона о поліціи огневôй. До анкеты, котра має зôбрати ся дня 5 лютого пополудни въ будынку соймовôмъ, входять: Маршалокъ краєвый Є. Ексц. кн. Сангушко, члены Выдѣлу краєвого дръ Савчакъ и п. Романовичь, послы соймовѣ: Є. Ексц. кн. Ад. Сапѣга, Поляновскій, Мевциньскій и дръ Скалковскій та директоръ банку краєвого дръ Зґурскій.

Зъ рускихъ товариствъ.

Минувшои недѣлѣ вôдбули ся загальнѣ зборы спѣвацкого товариства „Львôвскій Боянъ“, въ котрыхъ взяло около 60 дѣйстныхъ и спомагаючихъ членôвъ. Голова товариства, проф. Володимиръ Шухевичь, вôдкрываючи зборы, давъ короткій поглядъ на рôчну дѣяльнôсть товариства а касіерка панѣ Ол. Озаркевичева справоздане касове, зъ котрого выходить, що товариство мало въ 1891 р. доходу 1165 зр. 20 кр. а выдаткôвъ 1185 зр. и довгу 200 зр. затягненого на подорожь до Праги.

Въ дальшôй дебатѣ промавлявъ проф. Вахнянинъ, навязуючи до слôвъ головы товариства, остерѣгавъ передъ байдужностію членôвъ, доказуючи, що товариство въ наслѣдокъ того не буде могло розвивати ся и готове ще и упасти. Треба щобы члены платили точнѣйше вкладки. — На внесене дра Фе-

4

Духи, страхи и розмова зъ духами.

(Дальше.)

До такого рода дуже часто несвѣдомого самообманьства и выплываючого зъ него вôдтакъ майже завсѣгды свѣдомого обманюваня другихъ належать: чарôвництво, ворожбитство, знахарство, выкликуване духôвъ, розмова зъ духами при помочи стуканя и такъ званыхъ пишучихъ столикôвъ, показуване всѣлякихъ штукъ, для другого чоловѣка загадочныхъ и непонятныхъ, котрѣ можна нѣбы лишь при помочи духôвъ выконати и т. д.; словомъ всѣ тѣ експеріменты, що въ новѣйшихъ часахъ прибрали наукову назву „спірітизму“ и подали навѣть такимъ ученымъ, якъ бувъ свого часу професоръ фізики въ Липску, Цельнеръ, причину до здогадôвъ, що крôмъ такихъ розумныхъ тварей въ природѣ, якъ чоловѣкъ, котрый має поняте о трохъ розмѣрахъ, т. є. о ширинѣ, довготѣ и высотѣ, мусять ще бути и такѣ, котрѣ мають ажь чотири розмѣры, т. є. три повысшѣ нашѣ и ще якійсь четвертый, для насъ, людей о трохъ розмѣрахъ, непонятный. Закимъ однакожь розкажемо дещо про самъ спірітизмъ т. є. новомодне выкликуване духôвъ и розмову зъ ними, покажемо на примѣрѣ зъ нашого житя сѣльского, въ якій способъ люде можуть приходити до вѣры въ можливôсть розмовы зъ духами. Жиють, мабуть ще люде, котрѣ правдивôсть сего факту, котрый заразъ розкажемо, можуть посвѣдчити.

Було то въ самѣ жнива 1869 р. Я перебувавъ тогди въ Переволоцѣ коло Бучача. Разъ, въ суботу, приходить пôддячій зъ Кійданова, вôддаленого може двѣ милѣ вôдъ Переволоки, и розказує менѣ, що тамъ у одного господаря въ хатѣ зъявила ся така душа, що говорить, а нѣхто єи не видить. Про ту душу ходила вже давно чутка по околичныхъ селахъ. Люде розповѣдали собѣ, що то душа брата того господаря, въ котрого хатѣ она теперь зъявила ся. Той братъ нѣбы то служивъ десь у войску и погибъ на войнѣ, а душа прийшла попôдъ землю покутувати на батькôвщинѣ. А треба знати що въ тôмъ роцѣ була ворохобня Бокезôвъ, мешканцѣвъ скалистого побережа надъ Котарскимъ заливомъ въ полудневôй Дальмаціи, и туды высылано войско для усмиреня ворохобникôвъ. Дехто говоривъ знову, що той господарь не хотѣвъ подѣлити ся зъ братомъ ґрунтомъ, що на нихъ обохъ припадавъ, и душа брата мстила ся теперь на нѣмъ та не давала ему спокою. Всѣ однакожь говорили, що душа ѣсть и пє, говорить, але не показуєсь; каже выносити собѣ квасного молока въ горнятку на улицю пôдъ мостокъ на ровѣ, або таки подавати въ мисцѣ въ хатѣ, але абы тогди не було въ хатѣ нѣкого. Часомъ каже подавати собѣ воды въ квартѣ; видко, якъ кварта перехилюєсь и вода зъ неи десь подѣває ся, але не видко, хто єи пє. Иноли каже душа поставити собѣ тамъ а тамъ пару крейцарôвъ, а коли вôдтакъ прийти на то мѣсце знову, то грошей вже нема, бо ихъ хтось взявъ, — видко не хто иншій, лишь душа. Коли бувало душѣ не догодять то она повывертає горшки въ печи и побє всѣ миски въ мисникў; таки видко, якъ само черепє зъ мисокъ летить на землю, а не видко, хто ихъ бє.

Думаю собѣ: дуже цѣкава рѣчь побачити, чи тамъ послухати, таку душу, що ѣсть и пє, говорить и розбиває миски, а єи все таки не видко. Отъ и выбравъ ся я зъ тымъ пôддячимъ до Кійданова. По дорозѣ ще розказує менѣ пôддячій, що у того господаря въ Кійдановѣ цѣла хата, цѣле обôйстє повно людей изъ всѣхъ сторôнъ, цѣла улиця коло єго хаты завалена возами, поповами, а навѣть карытами запряжеными чвôрками; зъѣхалось множество попôвъ зъ далека и зъ близька, що хотять почути душу.

Пôзнымъ вечеромъ прийшли мы до села и перебрали ся въ ту сторону, де була хата, що въ нѣй зъявила ся душа. Пôддячій говоривъ правду. Улиця була такъ заставлена возами, що годѣ було помѣжь нихъ перейти, и мы мусѣли лѣзти черезъ плôтъ та ити городами. Мы прийшли на обôйстє, а тамъ повно людей якъ на ярмарку, може добре якои пôвъ тысячки; однѣ стоять громадками та щось собѣ розповѣдають, иншѣ посѣдали на землю и щось собѣ шепчуть зъ тиха, особливо жѣнки, а ще иншѣ пхаються до хаты. А хата, якъ звычайно у нашого бѣднѣйшого селянина, маленька: сѣны та одна однѣсенька комната. Лишь зъ великимъ трудомъ удало ся менѣ пôдступити пôдъ вôкно та заглянути до середины. Вôкно, бачите, були выймили, абы въ хатѣ люде не подушились, бо така въ нѣй була глота. Въ хатѣ темно. Хтось крикнувъ

дака пôдперте п. Вахняниномъ ухвалили зборы заложити при „Боянѣ“ школу безплатнои для членôвъ товариства науки нотного спѣву. Школу ту мае вôддати выдѣлъ пôдъ проводъ ремунерованого учителя. Дръ Федакъ жертвувавъ на ту цѣль 5 зр. мѣсячно. — На внесене проф. Шухевича ухвалено зъ нагоды загальныхъ зборôвъ выслати привѣтну телеґраму до Праги на руки пп. Напрстковъ а на внесеня п. Кирчова ухвалено устроювати вечерки для придбаня товариству фондôвъ.

Діріґентови п. Вахнянинови и діріґентцѣ пани Барвѣньскôй ухвалено подяку за совѣстну управу хорами.

Опôсля приступлено до выбору выдѣлу и выбрано: проф. В. Шухевича головою, дра С. Федака заступникомъ головы, проф. Вахнянина діріґентомъ, паню Барвѣньску діріґенткою, п. Крушельницкого заступникомъ діріґента, выдѣловыми пп. Яричевского, Рихвицкого и Хандериса, та заступниками выдѣловыхъ паню Озаркевичеву и панну Вахнянинôвну. — До контрольнои комісіи выбрано пп. Сѣчиньского, дра Ол. Кулачковского и Пшепюрского.

Вкôнци на внесене проф. Вахнянина ухвалено зложити комітетъ зъ пяти пань, котрый мае заняти ся выготовленемъ прапору товариства.

У Львовѣ заснувало ся нове товариство академічне „Ватра.“ Єсть то дуже радôстный и вельми потѣшаючій обявъ, що молодѣжь наша спôзнала, що шумни а пусти фразы не доводять до нѣчого и що правдиве добро лежить въ дѣистнôмъ трудѣ и праци насамперѣдъ для себе, а вôдтакъ и для другихъ та ще не въ тôмъ штука, щобы всѣхъ и вся обкидати болотомъ, щобы лишь свôй авторітетъ свою повагу высунути на передъ, а въ тôмъ, щобы поважнымъ и невтомимымъ трудомъ выробити собѣ самому свôй авторітетъ и свою повагу. Такій видко поглядъ руководивъ значною частію нашои молодежи, котра заснувала нове товариство „Ватра“. Загальни зборы сего товариства вôдбули ся въ недѣлю и на нихъ выбрано новый выдѣлъ до котрого вôйшли яко голова т. И. Франчукъ, заступникъ головы т. Р. Чайкôвскій, яко писарь т. С. Яричевскій, бібліотекарь тов. О. Макарушка, касієръ т. К. Кульчицкій. дальше пп. И. Маслякъ, М. Вашкевичъ. В. Варвѣньскій, М. Левицкій яко выдѣлови, В. Винарь, Лежогупскій, Н. Пшепюрскій и О. Маковей на заступникôвъ выдѣловыхъ.

По загальныхъ зборахъ вôдбувъ ся комерсъ, въ котрôмъ взяли участь и старши Русины, якъ: Проф. Барвѣньскій, дръ Савчакъ, о. Стефановичъ, дръ Кулачковскій, дръ Кость Левицкій, п. Врецьона и др. Складка заряджена на комерсѣ п. Врецьоною принесла товарутву трицять и кôлька зр. Нове товариство числить доси 34 членôвъ, а льокаль товариства: ул. Вôрменьска ч. 27.

Переглядъ політичный.

Въ Палатѣ послôвъ вела ся дальша дебата надъ реформою студій правничихъ. Пос. Піньньскій домагавъ ся, щобы польске право було предметомъ испыту на львôвскôмъ университетѣ. По замкненю дебаты промавляли ґен. бесѣдники Герольдъ противъ и Жакъ за проектомъ закона. Пос. Гавкъ ставивъ интерпеляцію, въ котрôй домагавъ ся оголошеня результату слѣдства, въ справѣ фальшивыхъ поголосокъ на вѣденьскôй біржи дня 14 падолиста мин. року.—Палата панôвъ ухвалила въ третôмъ читаню законъ о вôдшкодованю невинно засудженыхъ пôсля внесеня комісіѣ.

Недавно тому выдало правительство россійске строге право противъ всякихъ бунтôвъ, яки выходили зъ ненависти національнои и религійнои и загрозило каранемъ на мѣсци и заточенемъ на Сибѣръ. Говорено зъ разу, що правительство россійске задумало тымъ способомъ взяти жидôвъ въ оборону. Нѣмецки ґазеты доказують теперь, що таки строги мѣры предпринято не въ оборонѣ жидôвъ, а лишь длятого, що въ Россіѣ проявляє ся чимъ разъ сильнѣйшій рухъ революційный.

Межи Сполучеными державами а чілійскою републикою готово ще прийти до вôйны. Кажуть, що чілійскій міністеръ справъ заграничныхъ выславъ до Вашінґтону такъ оскорбляюче письмо противъ посла Сполученыхъ державъ, Еґана, що правительство сихъ державъ мусѣло ажь зажадати сатисфакціѣ вôдъ Чілі и выслало ультіматумъ. котре єсть майже першимъ крокомъ до выповѣдженя вôйны. Цѣкава рѣчь, що вôдповѣсть правительство чілійске на то ультіматумъ.

Новинки.

Львôвъ дня 15 (27) сѣчня.

— **Доповняючи выборы** трохъ членôвъ повѣтовои Рады въ Богородчанахъ зъ ґрупы громадъ сѣльскихъ роспсисани на день 4 марта с. р.

— **Краєвый Выдѣлъ** выделеґувавъ до Пôдгаєць комісію, котра мае розслѣдити тамъ громадску господарку, бо въ тôй господарцѣ мають бути якісь велики непорядки.

— **Кваліфікацийни испыты** учителѣвъ школъ народныхъ въ Перемышли розпôчнуть ся дня 22 лютого с. р. Подання о припущене до испыту вносити належить за посередництвомъ своихъ властей до Дирекціи Семинаріѣ учительскои въ Перемышли найдальше до 15 лютого и долучити до того потрѣбни свѣдоцтва и документы.

— **Змѣна назвищъ.** Ц. к. Намѣстництво призволило латиньскимъ богословамъ IV року змѣнити свои назвища: одному зъ „Зяя“ на „Альпиньскій“, а другому „Ноґа“ на „Гортиньскій“.

— **На будову дому для Руского театру у Львовѣ** прославъ о. Ом. Чайкôвскій зъ Глубôчка 10 зр. зложеныхъ у него гостями пôдчасъ Рождвяныхъ святъ.

— **Аматорске представлене** уладжує дня 14 лютого руске товариство ремѣсниче „Зоря“ въ сали Frosinn-у на дохôдъ фонду запомогового. Аматоры выставлять народну мельодраму „Капраль Тимко“ або „Що насъ губить“ Мырловского.

— **Змѣна властителѣвъ.** Буковиньска добра Глибока купивъ вôдъ кн. Ивана Санѣги властитель Баличь п. Скибневскій за 365.000 зр.

— **Конкурсы.** Маґістратъ мѣста Бережанъ розписує конкурсъ на посаду рахмайстра маґістратского зъ рôчною платнею 700 зр. и 15 прц. додатку активального. Речинецъ подавати ся до 1-го цвѣтня. — Маґістратъ мѣста Снятина розписавъ конкурсъ (зъ речинцемъ до кôнця лютого с. р.) на посаду мѣского ветеринаря зъ платнею 400 зр. и додаткомъ 50 зр.

— **До Канады.** До Небылова, коло Перегиньска, прибувъ недавно зъ Канады селянинъ небылôвскій, котрый выеміґрувавъ бувъ до Канады а теперь повернувъ зъ вôдтамъ, и своими оповѣданями такъ розохотивъ селянъ, що кôлькадесять селянъ небылôвскихъ выбирає ся теперь уже и собѣ за море. Чи лишь не навчивъ ся тôй „канадійскій“ американьскихъ перехвалокъ, або, що гôрше, поганыхъ спекуляцій на добрый интересъ, а теперь розпочинає таки вôдъ своихъ темныхъ братôвъ?

— **Гадка, гôдна наслѣдуваня** Коломыйски всѣ корпорації ремѣсничи задумали, а почасти вже и рѣ-

---

абы засвѣтити лямпу, що стояла на дощинцѣ вбитôй повысше вôкна зъ правого боку. Якійсь чоловѣкъ взявъ ся свѣтити, але, лямпа що заблысне то и згасне; не може горѣти, бо въ хатѣ нема чистого воздуха. Люде кричать знову: „Не свѣтѣтъ, чей же видите, що свѣтло гасне, бо душа не хоче, абы оно свѣтило ся, душа хоче говорити. Кличте душу!“

Наразъ зробивъ ся передъ хатою рухъ и люде почали розступати ся. Явивъ ся вôйтъ а за нимъ якась панѣ и кôлькохъ панôвъ. Вôйтъ станувъ на порозѣ вôдъ сѣней та ставъ кликати до хаты: „Гей, люде, розступѣть ся трохи! Панѣ ґрафиня хоче послухати душѣ“. Де хто й послухавъ; люде почали трохи розступатись. Въ тôй хвили скочивъ и я до хаты. Чи цѣкава ґрафиня дôстала ся такожь до хаты, не знаю; знаю лишь то, що въ слѣдъ за мною звалилось множество людей до хаты и приперли мене ажь до скринѣ пôдъ образами. Я думавъ, що вже прийде удушити ся, ажь прийшла менѣ щаслива гадка перелѣзти черезъ скриню на лаву пôдъ стѣною. Я такъ и зробивъ, але ось нова бѣда. Я станувъ на лавѣ и головою майже до стелѣ досягавъ и паразъ зачинаю душити ся, хлипаю, якъ та рыба, що еи зъ воды выймуть; въ хатѣ нема воздуха, нема чимъ вôддыхати. Мене взявъ страхъ передъ смертію и я мимо волѣ присѣвъ. Ажь хтось зъ мѣжь людей кричить знову: „Та бо кличте душу, най говорить! Маріе, кличтежь бо“. А Марія. то называла ся такъ та жѣнка, до котрои лишь душа вôдзывала ся.

Марія зачинає просити душу: „Душечко побожна, вôдозви ся!“ — Въ хатѣ тихо хочь макъ сѣй. Марія въ друге: „Душечко побожна, вôдозви ся!“ — И по трете: „Душечко побожна, вôдозви ся!“ — На сю трикратну просьбу Маріѣ вôдозвавъ ся десь якъ бы зъ пôдъ скринѣ и то зъ пôдъ того самого кôнця, при котрôмъ я стоявъ, якійсь слабый, придушеный, трохи пискливый, якъ бы зъ пôдъ землѣ выходячій голосъ: „Вôдозву ся!“

Въ хатѣ стало зновъ тихо; нѣ живи нѣ мертви не говорять. Ажь якôйсь жѣнцѣ не стало вже терпцю и она крикнула: „Та бо кличте, душу най говорить!“ Въ слѣдъ за тымъ розпочалось зновъ накликуване душѣ, якъ перше, лишь зъ додаткомъ на кôнци: „Скажи намъ грѣшнымъ, що маємо робити!“ Въ хатѣ зробило ся зновъ тихо а душа була симъ разомъ вже ласкавѣйша. бо вôдповѣла кôлькома словами и голосомъ якъ бы изъ скринѣ выходячимъ: „Молѣть ся!“ (Настала мала перерва, а вôдтакъ:) „Дайте крейцарикъ бѣднымъ!“ Тôлько було вже и всеи бесѣды, душа не хотѣла вôдтакъ вже нѣчого говорити, хочь Марія ще кôлька разôвъ еи просила.

Въ хатѣ стало гутôрно, дехто хотѣвъ зробити свѣтло, але то нѣякъ не удавало ся, бо навѣть сѣрничокъ не хотѣвъ займити ся. Люде выходили зъ хаты а нови до неи пхали ся. Наразъ ставъ вôйтъ дуже енерґічно робити мѣсце въ хатѣ, бо зъ Вишнѣвчика приѣхали якісь паны послухати душу. Пôзнѣйше показало ся, що то бувъ лѣкарь и кôлькохъ урядникôвъ. Але закимъ они змогли зробити порядокъ, то одному зъ нихъ таки добре дôстало ся на потемки вôдъ селянъ. При помочи вôйта стали они вôдтакъ робити слѣдство. Показало ся, що були лишь три особы такъ щасливи, що до нихъ вôдзывала ся душа: жѣнка, що кликала душу и двѣ молоди дѣвчаны. Вôйтъ, лѣкарь и оденъ зъ урядникôвъ взяли тыхъ щасливыхъ до себе и казали кликати душу. Розпочалась давна просьба Маріѣ и ось сталась несподѣвана рѣчь: Одна жѣнка, що була въ хатѣ и случайно нахилилась до однои зъ дѣвчатъ, крикнула якъ несамовита: „А ты сяка, така! А ты хочешь людей дурити! Отъ дивѣть ся добри люде: она кричить менѣ таки въ саме ухо: Вôдозву ся! То ты така душа?! Щезай, пропадай!“

Въ хатѣ зробивъ ся страшный заколотъ и я скориставъ зъ него та ледви вже живый выбѣгъ и собѣ на двôръ разомъ зъ другими. Тутъ ажь довѣдавъ ся я вôдъ тыхъ, що робили слѣдство, що одна зъ дѣвчатъ була такъ звана „животобесѣдниця“. (Суть, бачите, таки люде, котри умѣють такъ штучно змѣнити свôй голосъ, що здає ся, якъ колибъ вôнъ выходивъ де зъ пôдъ землѣ. Давнѣйше думали, що ти люде говорять животомъ и длятого названо ихъ животобесѣдниками). Якимъ способомъ та дѣвчина прийшла до того, она мабуть сама не знала и певно вѣрила, що въ нѣй єсть якась высша сила. Тоту дѣвчину и еи повѣрницю выкористала опôсля жѣнка Марія и такъ въ трôйку туманили зъ разу господаря, казали собѣ давати всѣляку страву, горѣвку, грошѣ и т. д. а вôдтакъ стали туманити и другихъ людей. Що опôсля зъ ними стало ся, вже не знаю.

На подôбнôй пôдставѣ самообманьства розвинувъ ся такожь и такъ званый спіритизмъ, про котрый теперь поговоримо.

(Дальше буде).

шили ся, купити на власнôсть спôльну реальнôсть, въ котрôй бы мали помѣстити ся всѣ корпораційнѣ канцеляріи, касино и т. д. Пôсля дотеперѣшнихъ выглядôвъ є надѣя, що гадка необавки стане довершенымъ дѣломъ.

— Самоубійство. Оногди найшли селяне изъ Збоискъ за Жовкôвскою рогачкою на поляхъ закостенѣле тѣло мужчины середного зросту, около 30 лѣтъ числячого, протяглого лиця, майже безъ заросту, бѣлявого волося, одягненого въ пальто табачковои барвы, суконный сурдутъ и камізолю, чорнѣ сподиѣ, черевики, баранкову шапку и вовнянѣ рукавички. Побôчь тѣла лежавъ револьверъ, а на грудяхъ була рана вôдъ пострѣлу. Выделеґована на мѣсце выпадку комісія засвѣдчила, що тутъ заходить безъ сумнѣву выпадокъ самоубійства, а мѣскій лѣкарь, дръ Вікторъ, орѣкъ, що смерть наступила въ наслѣдокъ пострѣлу въ серце. Тѣло вôдставлено до трупарнѣ при львôвскôмъ шпиталю, а назвища самоубійника на разѣ не знати. Однакъ здаєсь, що є се бувшій учитель народный въ львôвскôмъ окрузѣ, котрый бувъ засудженый и власне вôдсидѣвъ кару 3 мѣсячнои вязницѣ за збыткованє ся надъ дѣтьми и выдаленый зъ учительскои службы.

— Убійниця немовлять. Въ Лодзи, въ Царствѣ Польскôмъ, выкрыла поліція одну злочинницю, котра брала немовлята нѣбы то на плеканє и выправляла ихъ безсовѣстно на тамтôй свѣтъ. Поліція выкрыла именно пôдчасъ ревізіѣ въ домѣ Йосифы Беднарскои, жѣнки поворозника, котра занимала ся потайки акушеркою, въ комôрцѣ на пôддашю трупы пятеро немовлятъ, котрѣ забрала до трупарнѣ и тамъ велѣла ихъ вôдфотоґрафувати. Крôмъ того застала ще поліція въ самôмъ мешканю Беднарскои пятеро жиючихъ дѣтей и кôлька слабыхъ жѣнокъ.

— Деревянѣ свѣчки. Россійскѣ ґазеты пишуть, що якійсь хемікъ петербурскій вынайшовъ такій плынъ, що якъ въ нѣмъ замочити деревянѣ патычки, тонкѣ якъ грубый сѣрникъ, а довгѣ на пôвъ лôктя, а вôдтакъ засвѣтити такѣ патычки, то они горять рôвно, спокôйно, якъ найлѣпшѣ стеариновѣ свѣчки, зовсѣмъ не коптять и не выдають жадного запаху. Цѣна ихъ буде страшенно низька, бо одна така деревяна свѣчка буде стояти всего щось лишь копѣйку.

— Американьска небилиця. Зъ Ню-Йорку доносять, що тамъ зробили зъ 300.000 фунтôвъ молока одну плесканку сыра 4.000 фунтôвъ, значить ся 40 сотнарôвъ. Коли зважить ся, що пара коней може набрати на возъ що найбôльше 10 сотнарôвъ, то треба бы ту плесканку везти ажь чотирома возами. Очевидно треба було ту плесканку робити вôдъ разу, отже треба було вôдъ разу 30.000 фунтôвъ молока. Припустѣмъ, що корова дасть при однôмъ подою 3 фунты молока, то на таку велику скôлькôсть молока треба бы ажь 10.000 коровъ. Рахуймо дальше, що одна служниця выдоить 10 коровъ, то треба бы до подою ажь 1000 служницъ. Не можна такожь припустити, щобы все то молоко варило ся въ гладунахъ, бо треба бы на то величезнои кухнѣ, мусѣли его варити хиба въ величезнôмъ кôтлѣ; щобы наконець зробити такъ величезну плесканку сыра, якого бы то треба на то мѣшка, абы вôдцѣдити сырватку вôдъ сыра а дальше треба було хиба окремои прасы, щобы сплескати сыръ и вытиснути зъ него сырватку. Але въ Америцѣ все можливе; тамъ и мертвѣ встають въ гробу и ненародженѣ ходять по свѣтѣ.

Зъ судовои салѣ.

(Убійники служниць).

(Дальше.)

Въ доповненю до вчерашного справозданя зъ акту обжалованя вѣденьскихъ убійникôвъ, Франца и Розаліѣ Шнайдерôвъ, мусимо тутъ ще додати, що Францъ Шнайдеръ має теперь 35, а его жѣнка зъ роду Капіллярі 41 лѣтъ. Прокураторія вѣденьска обжаловує Шнайдерôвъ: 1) о злочинъ знасилуваня Иванны Штойберъ въ лѣсѣ коло Найленґбахъ; 2) о намѣренє знасилуванє Анны Джюричь въ гостинници въ Найленґбахъ; 3) о убитє и обрабованє Розаліѣ Кляйнратъ въ лѣсѣ коло Хрістофенъ недалеко вôдъ Найленґбаху; 4) Розалія Шнайдеръ укрывала и продавала рѣчи Кляйнратôвнои; 5) Францъ Шнайдеръ убивъ служницю Марію Готваґнеръ и обрабувавъ еи; 6) Розалія Шнайдеръ помагала ему въ тôмъ убійствѣ; 7) Францъ Шнайдеръ убивъ служницю Вінценту Цовфаръ и обрабувавъ еи; 8) Розалія Шнайдеръ помагала ему въ сѣмъ убійствѣ.

По вôдчитаню акту обжалованя, наступило переслуханє Розаліѣ Шнайдеровои. Єсть то особа малого росту, худощива, зъ лиця блѣдожовта, о бѣлявôмъ волосю. Она приступила скорымъ ходомъ передъ трибуналъ, поклонила ся, а на запытанє президента трибуналу, чи признає ся до вины, каже: — Въ дечôмъ признаю ся, въ многôмъ нѣ. — Президентъ пригадує ѣй, що она любила ся зъ якимсь Еґідіємъ Марклемъ и мала зъ нимъ дитину, та що була карана за то, що фальшиво замельдувала ся на поліціѣ. Дальше пытає еѣ президентъ, чого она въ 1883 р. розôйшла ся зъ чоловѣкомъ и чи знає о тôмъ, що вôнъ бувъ за то караный, що туманивъ дѣвчата, що нѣбы то буде зъ ними женити ся? Обжалована каже, що розôйшла ся длятого, що чоловѣкъ нѣчого не зароблявъ и що знала о тôмъ, що вôнъ бувъ караный. Президентъ пригадує ѣй, що она писала листы до тои дѣвчины, котру Шнайдеръ туманивъ, (Кароліну Райзінґеръ) и удавала сестру Шнайдера. На то каже Шнайдерова, що она знала, що Шнайдеръ хотѣвъ дѣвчину лишь оциганити. Президентъ: Та й оциганивъ еи, бо забравъ ѣй всѣ грошѣ.

Дальше оповѣдає обжалована, що коли она служила у бароновои Фальке у Вѣдни, чоловѣкъ еѣ не мавъ нѣякого удержаня и она переховувала его у себе; черезъ день лежавъ вôнъ пôдъ постелею, такъ, що баронова не могла его видѣти, а въ ночи спавъ у неѣ. Президентъ сконстатувавъ, що въ першихъ дняхъ, коли Шнайдеръ хововъ ся въ домѣ бароновои, мавъ вôнъ приключку зъ дѣвчатами Штойберъ и Джюричь. Обжалована оповѣдає вôдтакъ, що Шнайдеръ казавъ еи черезъ послугача мѣского закликати до шинку и тамъ давъ ѣй якійсь чужій куферъ (Кляйнратôвнои), въ котрôмъ були спôдницѣ, бѣлє, черевики и т. д., та казавъ ѣй, що вôнъ тѣ рѣчи укравъ. Она тыхъ рѣчей не продавала, лишь дещо пороздаровувала.

Президентъ каже ѣй, що Шнайдеръ зôзнавъ до протоколу, що они обоє умовили ся що до Кляйнратôвнои, щобы она пôдмовила дѣвчину и що она вôдтакъ дала ему отрую въ фляшцинѣ. — Обжалована: То не правда, вôнъ самъ еи убивъ. Я о тôмъ не знала нѣчого. Я не знала Кляйнратôвнои и не давала ему фляшцинки зъ отруєю. Такъ само не правда, щобы я его намавляла, абы вôнъ баронову убивъ. Вôнъ пытавъ ся мене, кôлько лѣтъ бароновôй и чи она має яку касу, а я сказала на то, що не хочу о тôмъ нѣчого и чути.

Шнайдерова оповѣдає дальше, що чоловѣкъ намавлявъ еи заєдно до всѣлякихъ злочинôвъ и одного разу она сказала: Господи, щожь маю робити? а Шнайдеръ сказавъ тогди перший разъ, абы она вабила служницѣ; вôнъ ихъ выведе въ лѣсъ, де они заблукають ся, а тогди можна буде забрати ихъ рѣчи.

Президентъ: Щожь стало ся зъ куфромъ Готваґнерôвнои? — Шнайдерова: Вôнъ лишивъ ся у тои жѣнки, де она наймила собѣ хату. — През.: А ключь де бувъ? Шнайд.: Она мала его при собѣ въ шкатулцѣ. — През.: Чи она мала грошѣ при собѣ и якъ була убрана? Шнайд. Чи мала грошѣ, не знаю. Мала на собѣ чорну сукню, червонавый кафтанъ и чорный капелюхъ зъ китицями цвѣтôвъ. — През.: Вы выкликали чоловѣка зъ гостинницѣ и представили его дѣвчинѣ яко городника бароновои и пôйшли зъ нею на зелѣзницю.—Обжалована признає то и оповѣдає, якъ они поѣхали, вôдтакъ зайшли до шинку, а опôсля пôйшли до лѣса. — През: Чи вы знали, що тамъ має стати ся, и що вы мали робити? — Шнайд.: Я хотѣла лишити ихъ обоє въ лѣсѣ а сама вернути до Вѣдня и вôдобрати куферъ. — През.: А чи та панѣ була бы вамъ его выдала? — Шнайд.: Я написала въ лѣсѣ письмо и кинула на дворци на почту. — През.: Вы вступали до каплицѣ и до шинку пôдъ лѣсомъ та казали чоловѣкови: „Диви ся, не пий богато, бо не упораємо ся зъ дѣломъ.“ Що то було за дѣло?— Обжалована мовчить: — През.: Вы зайшли були до каплицѣ? — Шнайд.: Готваґнерôвна и я, вôнъ не пôйшовъ. — През.: Щожь вы тамъ робили? Шнайд.: Я зъ Готваґнерôвною молили ся, а вôнъ нѣ.

Дальше оповѣдає Шнайдерова, що они довго волочили ся по лѣсѣ, що она вôдтакъ прилишила ся позаду, що мусѣла довго чекати на чоловѣка и не могла вже вôдъѣхати назадъ до Вѣдня, що наконець чоловѣкъ вернувъ пôзно зъ лѣса и принѣсъ зъ собою шкатулку зъ ключемъ вôдъ куфра, червоный кафтаникъ и чорну сукню. — През.: Що вы собѣ тогди подумали? — Шнайд.: Я ему сказала: Чуєшь, ты еи убивъ, а вôнъ тогди, признавъ ся, що убивъ.

Шнайдерова признає, що звабила другу дѣвчину, Цовфарôвну, до Найленґбаху. Она выкликала дѣвчину на улицю, де чекавъ еѣ чоловѣкъ, але дѣвчина не знала, що то еѣ чоловѣкъ. Они всѣ троє поѣхали до Найленґбаху, а що тогди бувъ дощь, то они зайшли до гостинницѣ и пили тамъ вино и каву. По дѣвчинѣ було видко, що она мусить мати грошѣ. — През.: Що вы собѣ тогди думали?— Шнайд.: Що вôнъ еи убє. — През.: Вы знали отже, що за пôвъ години дѣвчина не буде жити. То зъ васъ енерґічна особа, не кажѣть же, що вы бояли ся свого чоловѣка.

Обжалована оповѣдає дальше, що они всѣ троє пôйшли до лѣса. Лѣсъ тамъ дуже густый и богато корчѣвъ, такъ, що трудно перейти. Якійсь часъ ходили они по лѣсѣ, вôдтакъ чоловѣкъ пôйшовъ зъ Цовфарôвною напередъ а еи лишивъ зъ заду. По хвили вернувъ самъ и принѣсъ торбинку, бѣлє и корсетъ Цовфарôвнои; спôдницѣ десь сховавъ. Президентъ звертає увагу обжалованои на то, що рѣчи Цовфарôвнои не були подертѣ, отже она мусѣла помагати чоловѣкови здоймати ихъ зъ убитои, бо мужчина не умѣвъ бы ихъ такъ зручно здоймити, абы не подерти. Обжалована не выпираєсь того.

Черезъ цѣлый часъ переслуханя жѣнки сидить Шнайдеръ и нѣбы плаче та закрыває собѣ очи хусткою. Коли прийшла черга на него, розповѣдає вôнъ, що его жѣнка побачила Кляйнратôвну на лавцѣ передъ домомъ Инвалідôвъ; она сидѣла и держала въ руцѣ службову книжочку. Шнайдерова заговорила до неѣ а вôдтакъ зайшли до якогось шинку; коли и вôнъ вôдтакъ туды прийшовъ, сказала ему жѣнка: „Чуєшь, ѣдьмо зъ тою, выпукаймо ѣй добре мѣсце, она має грошѣ“. Вôдтакъ пôйшла Кляйнратôвна напередъ а они обоє за нею. Тогди дала ему жѣнка на дорозѣ якусь фляшцинку и казала, щобы вôнъ державъ еи Кляйратôвнôй пôдъ нôсъ, она задрѣмає вôдъ того, а тогди можна буде еи обрабувати. Вôнъ занѣсъ вôдтакъ куферъ дѣвчины до якогось готелю и лишивъ его тамъ у сторожа, а опôсля поѣхали всѣ троє до Найленґбаху и зайшли тамъ до гостинницѣ, де пили вино, за котре Кляйнратôвна заплатила. Коли вôдтакъ довго крутили ся по лѣсѣ, сказала жѣнка до него: „Иди бо вже разъ та упорай ся зъ нею!“

(Дальше буде).

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 27 сѣчня. Єго Вел. Цѣсарева въ наслѣдокъ ревматычныхъ болѣвъ и довшого нездужаня Архікняг. Валеріи не могла бути при занедужавшôй въ Монаховѣ княгинѣ Людвицѣ Максиміліяновôй и зъ тыхъ самыхъ причинъ не дозволяють ѣй теперь лѣкарѣ брати участи въ похоронѣ покôйнои.

Петербургъ 21 сѣчня. Пôсля „Новостей“ вôдложила рада державна предложеный ѣй новый законъ о жидахъ задля того, що вôнъ потребує змѣны.

Бѣлградъ 27 сѣчня. Розôйшлась чутка, що міністеръ вôйны Прапорцетовичь подавъ ся до дімісіѣ.

Монаховъ 27 сѣчня. Тѣло покôйнои кряг. Людвики Максиміліяновои буде похоронене въ Теґерзе.

Вôдвѣчальный редакторъ: Адамъ Креховецкій.

ИНСЕРАТЫ.

„Equitable"

найбôльше товариство убезпечень капіталôвъ на случай смерти и на случай пережитя.

Концесіоноване въ Австріи декретомъ Міністерства зъ дня 11 жовтня 1882 ч. 6499.

СТАНЪ УБЕЗПЕЧЕНЬ

выносивъ зъ кôнцемъ року 1890 міліонôвъ:

1801,656.267 зр. в. а.

Въ роцѣ 1890 заключило Товариство

„Equitable"

убезпечень

на міліонôвъ **509,567.260 зр. а. в.**

Маєтокъ Товариства „Equitable"

выносивъ зъ кôнцемъ 1890 року 298,109.361 злр. ав. в.
фондъ зыскôвъ . . . . 59,351.118 „ „

Всякихъ обясненъ удѣляє

Генеральна Репрезентація для Ґаличины и Буковины

у Львовѣ, ул. Балова 23.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебєра.